

Page 10 (Fax page No. 11)

Police approved scheme- programowi patronuje policja

Child- safe . Reducing crime against children

Bezpieczne dziecko.

Zmniejszenie przestępczości przeciwko dzieciom

A guide ...

Przewodnik dla Rodziców/ Opiekunów

Informacje zawarte w tej broszurze mogą zawierać treści o zabarwieniu seksualnym.

Niektórzy rodzice mogą uznać, że materiał ten jest nieodpowiedni dla dzieci i nie powinny one mieć do niego dostępu.

Supported by..

Przy wsparciu Zarządu do spraw zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom.

©Avon and Somerset Constabulary 2006

Nie trudno wzniecić obawy i niepokój po lekturze niniejszej broszury. Nadużycia wobec dzieci są bardzo złożonym tematem i wrażliwym dla wszystkich osób, które w jakikolwiek sposób uczestniczą w opiece nad dzieckiem. Niektórzy rodzice są zdania że, to nie spotka ich dziecka, inni zaś obawiają się o bezpieczeństwo swojego dziecka za każdym razem gdy wychodzi z domu. Bez względu na to, jakie są Państwa odczucia, organizacja społeczna czy stowarzyszenie, od którego otrzymaliście Państwo tą ulotkę, uznaje, iż dobro dziecka jest niezmiernie istotne. W ramach Kodeksu Postępowania „Bezpieczne Dziecko”, zachęcamy Państwa do zadawania pytań pracownikom i nawet życzenia wiedzenia się z nimi osobiście co pewien czas aby zobaczyć jakie działania są podejmowane. Gorąco Państwu to zalecam i nakłaniam was do tego.

Jeżeli przyszłe społeczeństwo ma być takie jakie wszyscy życzylibyśmy sobie aby było, rozwój dzieci w wolnym od niepokoju środowisku, które sprzyja rozwojowi jest nadrzędnym naszym celem.

Gabby Logan.

1 Protecting your Children from Abuse Ochrona dziecka przez nadużyciem

Wiele rodziców obawia się, że dziecko może cierpieć z powodu nadużyć kiedy nie są pod opieką rodziców- uprawiają sport lub uczestniczą w zajęciach poza domem.

Celem przyświecających opracowaniu niniejszego przewodnika była pomoc Państwu chronić wasze dzieci kiedy uczestnicząc w zorganizowanych zajęciach w klubach czy innych grupach zajęciowych.

Projekt publikacji został wstępnie zainicjowany przez policję w rejonie policyjnym, Avon and Somerset, stanowi część pakietu informacyjnego bezpieczne dziecko, który został rozesłany do organizatorów wszelkich imprez sportowych i zajęć dla dzieci. Ostatnio pakiet informacyjny został ostatnio uzupełniony przez opinię ekspertów specjalizujących się w nadużyciach dzieci w oparciu o życzenia rodziców, opiekunów, i opiekunów prawnych dzieci.

Uwagi zawarte w ulotce Bezpieczne Dziecko opracowano z myślą o tym, abyście się Państwo czuli bardziej bezpieczni i aby Państwa dzieci uchronić od ewentualnej krzywdy.

2 What is Child abuse? Czym są nadużycia wobec dzieci?

Większość osób, które sprawują opiekę nad dziećmi nie stanowi dla nich zagrożenia. Ale, co żalodne, niektóre osoby dorosłe mają specjalny dar zaskarbienia sobie zaufania dziecka po aby wyrządzić mu krzywdę.

Do sytuacji może dojść wszędzie- w rodzinie, w domu, na zajęciach sportowych, i innych grupowych zajęciach. Faktycznie, w większości odnotowanych przypadków do nadużyć wobec dzieci najczęściej dochodzi w rodzinnym domu, lub w przypadku gdy sprawca nadużyć jest znajomym rodziny i osobą, którą dziecko zna.

„Manipulowanie i osvajanie dziecka w celu przygotowania do uległości” to termin, który stosuje się aby opisać zachowanie pedofila lub osoby posuwającej się do nadużyć wobec dzieci, szczególnie wtedy kiedy osoby te usiłują zdobyć przyjaźń lub wkraść się w łaski dziecka (dzieci) lub ich rodzica. Proces manipulowania psychicznego dzieckiem w celu oswojenia go umożliwia osobie dopuszczającej się wykroczenia zdobycia dostępu do dziecka (dzieci) lub znalezienie się w jego pobliżu i sam na sam z dzieckiem dla ukrytych pobudek (powodowane jest to zazwyczaj silnym zamiarem wykorzystania dziecka jako obiektu nadużyć).

Page 2 (Fax page No. 3)

Takie osvajanie i manipulowanie dzieckiem w celu przygotowania go do uległości może mieć miejsce na przestrzeni godzin, dni, miesięcy lub nawet lat, w zależności od podatności dziecka i dostępu, który ma do niego sprawca dopuszczający się nadużyć.

„Manipulowanie i osvajanie dziecka w celu przygotowania do uległości może odbywać się poprzez zdobywanie przyjaźni dziecka, co w konsekwencji zapewnia ułatwiony dostęp do dziecka, a następnie prowadzi do tzw. sprawdzania osobistych granic dziecka. Poczucie własnej wartości, pewność i świadomość dziecka lub młodej osoby mogą zapewnić ochronę przed takim podejściem. Istnieje wiele technik sprawdzania granic dziecka, począwszy od całowania, dotyku lub rozmowy. Pokazywanie lub zezwalanie dzieciom na oglądanie materiałów o treści pornograficznej lub filmów na wideo o podobnej treści jest jednym z powszechnie stosowanych sposobów sprawdzania granic i oswojenia dziecka w celu zdobycia nad nim przewagi i wykorzystania go jako obiektu nadużyć.

Manipulowanie i osvajanie dziecka w celu zdobycia nad nim przewagi z zamiarem przygotowania go do uległości jest przestępstwem, które objęte jest Ustawą o Przestępstwach Seksualnych z roku 2003.

Ustawa przewiduje, że dzieci mogą być narażone ze strony osób, które pracują z nimi i które są w sytuacji, która ułatwia im zdobycie zaufania. Ustawa również wyznacza jasno granice i zakres dopuszczalnych zachowań dla osób zajmujących się dziećmi. Artykuł 15 Ustawy stwierdza, iż osoba powyżej 18 roku życia, która nawiązuje jakąkolwiek formę komunikacji z dzieckiem w wieku poniżej 16 lat w celu przygotowania go do uległości

w przypadku gdy odbywa się to przynajmniej dwa razy (może to być komunikowanie się przez telefon czy Internet); popełnia wykroczenie usiłując doprowadzić do spotkania, jadąc na spotkanie w jakimkolwiek miejscu na świecie z zamiarem popełnienia wykroczeń objętych Ustawą. Wykroczenia objęte ustawą to wszelkie nadużycia natury seksualnej. Przykładowo, może to być zmuszanie dziecka do oglądania innych osób uczestniczących w akcie seksualnym, bez względu czy dotyczy to aktu, który odbywa się na żywo czy jest to film przy dla osiągnięcia gratyfikacji seksualnej. Oczywisty faktem jest, że zmuszanie dziecka do uczestniczenia w jakiegokolwiek formie kontaktu seksualnego jest wykroczeniem karanym z ramienia tej samej Ustawy. Zgodnie z przepisami wspomnianej Ustawy osoba, która dopuszcza się popełnienia nadużyć wobec dzieci, poniżej 13 roku życia otrzyma w Sądzie surowszy wymiar kary. Jest wiele różnych form nadużyć wobec dzieci, które zdefiniowano i zakwalifikowano do czterech różnych kategorii:

Sexual Abuse **Nadużycia seksualne**

Sprawcy przestępstw na tle seksualnym znajdują się we wszystkich warstwach społecznych i mają różne pochodzenie społeczne.

Osoby te często starają się o pracę i udzielają się w czynnościach, dzięki którym mogą uzyskać łatwy dostęp do dzieci tj:

- Leader dziecięcej grupy zajęciowej
- Trener lub wolontariusz w dziecięcych grupach sportowych
- Pracownik w szkole
- Osoba wykonująca zawód, w którego zakres wchodzi opieka nad osobami

Nadużycia seksualne wobec dzieci mogą przybierać różną formę począwszy od stosunku pochwowego czy analnego, masturbacji, seksu oralnego, pieszczenia, obnażania się, do czasami nieodpowiedniego dotykania.

Physical abuse **Nadużycia fizyczne**

Dzieci, które doznają urazów lub zostają zranione lub u których da się stwierdzić jakiegokolwiek oznaki niewiadomego pochodzenia posiniaczenia mogły stać się ofiarami przemocy fizycznej.

Ta forma przemocy często wiąże się również z podawaniem dzieciom alkoholi i narkotyków. Oznaki, na które należy być wyczulonym to: zmiany w zachowaniu dziecka i zmiana jego postawy, wzdryganie się w bliskiej obecności osób dorosłych, albo przyjmowanie postawy „zamierania lub przestraszony wygląd lub zamknięcie się w sobie.

Podczas zajęć sportowych lub innych zajęć ruchowych czy podczas ćwiczeń fizycznych, do nadużyć może dochodzić w sytuacji, gdy dzieci są zmuszane przez swoich rówieśników lub osoby dorosłe. Przykładowo, zbyt intensywny trening lub męczący zestaw ćwiczeń jest również zaliczany przez niektóre osoby jako forma bullying'u. Czyli przemocy psychicznej. U dzieci, które są nękanie widoczne mogą być wtedy oznaki strachu, objawiające się zmianami nastroju, zamknięcie się w sobie, lub nagłe zmiany osiągnięć.

Neglect Zaniedbanie

Pojawia się wtedy kiedy dorosłe osoby nie zaspokajają podstawowych potrzeb dziecka, takich jak wyżywienie, ciepła odzież, lub nie zapewniają właściwej opieki medycznej. Zaniedbaniem również jest pozostawianie małych i narażonych na wpływy obcych osób dzieci samych w domu lub poza domem.

Do zaniedbania może również dochodzić podczas zorganizowanych czynności podczas których młode osoby narażone są na ryzyko lub obrażenia lub w przypadku braku podejmowania kroków w celu zapewnienia bezpieczeństwa i dobrostanu dziecka.

Emotional abuse Nadużycia emocjonalne

Ta forma nadużycia polega na nieustannym narażaniu dziecka na złe traktowanie emocjonalne, psychiczne znęcanie się, lub rozmyślne odrzucenie, brak akceptacji. Wszelkie nadużycia wiążą się z emocjonalnym z jakąś formą złego traktowania, której przejawy mogą być widoczne podczas zorganizowanych zajęć lub w sytuacjach kontaktu indywidualnego. Dotyczy to również dzieci, które wychowują się w domach gdzie występują przypadki użycia przemocy domowej, za nadużycie emocjonalne można również uznać nieodpowiednie oczekiwania rodziców.

Dzieci i osoby młodociane (szczególnie te, które należą do elity sportowej) bez względu na dziedzinę sportu, powinny być szczególnie monitorowane przez rodziców i opiekunów pod kątem czynników prowadzących do zmiany zachowania.

Wyróżnia się następujące kategorie nadużyć wobec dzieci poprzez osoby dorosłe:

umniejszanie, upokarzanie, krzyczenie, robienie z dziecka kozła ofiarnego, odrzucenie, odizolowanie, wszelkie formy dyskryminacji, grożenia, ignorowania. W konsekwencji takiego zachowania dzieci mogą się poczuć głupie, bezwartościowe, mieć zakłócone poczucie własnej godności, być mniej pewne siebie, czuć się upokorzone, przygnębione, pewne obaw, łatwo wpadające w złość.

M. GERVIS I N. DUNN Nadużycia na tle emocjonalnym dzieci osiągających najlepsze wyniki sportowe ze strony ich trenerów 2003.

The child- safe approach

Podejście - Bezpieczne dziecko.

Należy pamiętać, iż istotne jest rozpatrywanie i przyglądanie się zdarzeniom z właściwej perspektywy:

- Większość osób dorosłych nigdy nie skrzywdziłby dziecka.
- Dzieciom należy pozwolić usamodzielnąć i uniezależnić się tak aby nauczyły się uważać na samych siebie. – nie można je zapakować w watę .

Page 4 (Fax page No. 5)

3. How do I recognise if my child is being abused

Jak poznam iż moje dziecko padło ofiarą nadużyć?

Nadużycia wobec dzieci manifestują się w postaci pewnych znaków fizycznych, emocjonalnych jak również symptomów medycznych.. Państwa dziecko może również zechcieć powiedzieć o niektórych aspektach nadużyć, po to aby sprawdzić Państwa reakcję, może ono na przykład grodzić, że proszono go „ o dochowanie tajemnicy”

A oto najczęściej spotykane oznaki, na które powinniście być Państwo wyczuleni:

- Posiniaczenia lub obrażenia niewiadomego pochodzenia lub nie leczone .
- Stały ból brzucha lub inne schorzenia fizyczne bez wyraźnej medycznej przyczyny,
- Agresywna postawa lub zamknięcie się w sobie lub odmowa rozmowy na temat obrażeń.

- Odmowa chodzenia do szkoły lub nagłe pogorszenie się wyników nauczania
- Odmowa uczestniczenia w normalnym życiu towarzyskim
- Niewyjaśniony obawa przed osobami dorosłymi i wzdryganie się na dotyk.
- Odważne zachowanie seksualne i język, które używa dziecko operując swobodnie wyrażeniami dotyczącymi czynności seksualnych
- Pieniądze pochodzące z niewiadomego źródła.
- Zmiany na przestrzeni czasu w zachowaniu i wyglądzie, Utrata wagi, zaniedbanie się, brudny wygląd, rozczochrane włosy.

Istotne jest również bycie wyczulonym na sygnały wskazujące na to, że dziecko mogło paść ofiarą nadużycia. Niemniej jednak nawet jeżeli u dziecka wystąpią niektóre lub wszystkie wspomniane objawy, nie oznacza to, że stało się ono ofiarą nadużyć- mogą być inne przyczyny. Jednocześnie, mogą nie wystąpić żadne objawy, ale możesz mieć przecucie, że coś jest nie w porządku.

Zawsze powinieneś zwracać baczna uwagę na osoby dorosłe, które zwracają zbyt dużą uwagę na twoje dziecko- są to klasyczne objawy potencjalnego spracwy nadużyć. Na przykład:

- Wręczanie prezentów, zabawek, lub obdarzanie kogoś względami
- Proponowanie zabrania dziecka na wakacje, wyjazdy
- Poszukiwanie okazji na to aby pozostać z dzieckiem sam na sam.

4. What can I do to protect my children? W jaki sposób mogę chronić moje dziecko?

Problem nadużyć względem dzieci dotyczy zarówno chłopców i dziewczynek w młodym wieku jak i nastolatków. Rodzice, opiekunowie prawni, osoby sprawujące opiekę, mogą pomóc zmniejszyć potencjalne ryzyko stosując niektóre/wszystkie z zasad Bezpieczne-Dziecko:

Zawsze:

- wiedzieć gdzie jest Twoje dziecko

- wiedzieć z kim ono jest
- wiedzieć kiedy ma wrócić do domu
- zapewnić się, że dziecko wie, gdzie jesteś i w jaki sposób może się z tobą skontaktować
- słuchać uważnie ich obaw i zapewnić je, że będą wysłuchane

**You should also teach your children to
Powinieneś również nauczyć dziecko:**

- Rozróżniania pomiędzy właściwym a niewłaściwym dotykiem. Nawet w przypadku, gdy nie jest ono pewne, zachęć go do rozmowy na ten temat.
- Znać różnice pomiędzy „bezpieczne tajemnice”, które jest zabawnie dochować, i „niebezpieczne” tajemnice. Które mogą wzbudzić ich obawy i które mogą sprawić, że czują się z nimi nieswojo.
- Nie ma nic złego w dochowaniu w tajemnicy, która wiąże się z organizacją przyjęcia urodzinowego- niespodzianki, ale nikt nie powinien ich prosić o dochowanie tajemnicy, która dotyczy na przykład potajemnego dotykania.
- Rodzinne hasło, należy rozważyć „hasło bezpieczne dziecko”, każda osoba, która usiłuje odebrać dziecko- NIE MA KODU, NIE MA DZIECKA. Zakupienie dziecku karty na podróż i/lub karty telefonicznej oznacza, że zawsze będą mogły skontaktować się z tobą lub dostać do domu na własną rękę w razie potrzeby.
- Nauczyć odmawiać zrobienia czegoś, jeżeli uzna ono, że jest to niestosowne, lub jeżeli dziecko ma obawy przed zrobieniem czegoś- jak również doniesienia Państwu o tym, jeżeli ktokolwiek- nawet osoba, którą znają- dotyka je w sposób, który niepokoi je i wprawia je w zakłopotanie. **W większości przypadków sprawcy nadużyć względem dzieci nie są osobami obcymi dziecku.**
- Zawsze mówić Ci o tym, jeżeli spotkało ich coś złego- nawet w przypadku wiąże się to ze złamaniem reguły- a ty zajmiesz się tą sprawą. Dzieci niejednokrotnie kryją się z przyznaniem do tego, że stały się ofiara nadużyć, związku z tym, że boją się, że będą miały z tego powodu nieprzyjemności.

Pamiętaj- zapewnienie dziecku bezpieczeństwa jest najistotniejszą kwestią- łamanie reguł, po to aby zapewnić sobie bezpieczeństwo jest uzasadnione.

- Ważne jest być otwartym i słuchać tego co dziecko ma powiedzenia.

Joining Clubs or Groups

Udział w zajęciach klubów i grup

Zanim zezwolisz dziecku na zapisanie się na zajęcia klubu lub grupy, lub wyślesz je na zajęcia w jakiegokolwiek zorganizowanej grupie, należy rozważyć następujące kwestie:

- Porozmawiaj z innymi rodzicami na temat ich doświadczeń z tą grupą- czy są oni pewni, że dzieci są w bezpiecznych rękach.
- Zapytaj pracowników lub ochotników czy wymagane od nich było uzyskanie informacji o osobie od policji na temat rejestru karnego i od jak dawna osoba ta pracuje w danej klubie/ grupie.
- Zapytać policji lub w urzędzie miejskim czy mają jakiegokolwiek powiązania z daną grupą

Page 6 (Fax page No. 7)

- Czy klub jest dobrze znanym klubem wśród społeczności lokalnej. I od jak dawna istnieje? Czy wiedzą o nim w lokalnych szkołach, kościołach, ośrodkach zdrowia, placówkach świadczących usługi dla młodzieży i społeczności.
- Zapytaj ile osób dorosłych nadzorować będzie naukę dzieci. Czy Twoje dziecko zawsze będzie w towarzystwie innych dzieci, i nie będzie zostawiane samo z osobą lub osobami dorosłymi?
- Jaki jest układ szatni i toalet?
- Czy grupa zachęca do udziału rodziców?
- Jakie są postanowienia polityki ochrony dzieci przed narażeniem na nadużycia i czy jest to ujęte w postaci oficjalnych postanowień w sprawie opieki przed nadużyciami w których wyraźnie określono zaangażowanie grypy na rzecz ochrony dzieci, które powierzone zostały tej grupie. Czy dokument ten określa kwalifikacje i zakres odpowiedzialności pracowników i wolontariuszy pracujących na rzecz grupy? Czy jest na miejscu przeszkolona osoba mogąca udzielić pierwszej pomocy?

Część tych zadań w przypadku jeżeli znasz innych rodziców dobrze można rozdzielić między sobą. W przypadku jeżeli masz jeszcze jakieś wątpliwości, należy skontaktować się z działem usług socjalnych lub którąś z organizacji świadczących opiekę, których lista znajduje się na końcu niniejszej publikacji.

**Once your child has joined the group
Kiedy dziecko zapisze się do udziału w grupie.**

- Zajrzyj na zajęcia od czasu do czasu aby sprawdzić co się dzieje
- Rozmawiaj z dzieckiem o tym jak wyglądają zajęcia i słuchaj uważnie będąc wyczulonym na oznaki niechęci dziecka dalszego uczestnictwa w zajęciach.
- Rozmawiaj z innymi rodzicami.

5 What do I do if my child tells me he/she has been abused?

A co w przypadku, jeżeli dziecko powie mi, że stało się ofiarą nadużyć?

- Najistotniejsze jest to abyś był/ a opanowany/ a i słuchał/a dziecka uważnie.
- Będziesz niezmiernie zaniepokojony- ale nie reaguj w sposób, który sprawi, że twoje dziecko poczuje się jeszcze bardziej zmartwione. I nie rób mu wymówek w przypadku jeżeli do nadużyć doszło w związku z tym, że dziecko było nieposłuszne.
- Upewnij się, że dziecko jest przekonane, że mu wierzysz, i że nie jest w żaden sposób winne tego co się stało.
- Pozwól, aby dziecko powiedziało tak dużo, albo tak niewiele, w zależności ile ono samo chce. Nie staraj się wydobyć od niego więcej informacji aniżeli ono chce Ci udzielić.
- Skontaktuj się z działem usług socjalnych lub bezpośrednio z policją w sprawie swoich obaw.
- Pamiętaj, że pracownicy usług socjalnych i funkcjonariusze policji posiadają odpowiednie szkolenie i zajmą się obawami w sposób wykazujący wrażliwość i subtelność.

Jeżeli podejrzewasz, że dziecko stało się ofiarą nadużyć, będziesz tym bardzo zdenerwowany i możesz odczuwać złość wobec osób, którym zaufałeś i powierzyłeś opiekę nad dzieckiem.

Nie staraj się doprowadzić do konfrontacji ze sprawcą nadużyć, poszukaj pomocy i zgłoś swoje obawy. Istnieje wiele organizacji, które świadczą pomoc osobą w trudnych chwilach.

Page 7 (Fax page No. 8)

Pamiętaj- te wskazówki mają na celu sprawienie, że poczujesz się spokojnie i pewniej w sprawie bezpieczeństwa dziecka. Większość osób dorosłych nie dopuszcza się nadużyć wobec dzieci i nie ma zbyt wielu podstaw do obaw lub do niepokojenia dziecka.

Stosując się do porad zwartych w tej publikacji i pakiecie informacyjnym, możesz pomóc zapewnić bezpieczeństwo dzieciom, które uczestniczą w zajęciach dla młodych osób, i pomóc im w osiągnięciu niezależności i pewności siebie.

6 Local Professional Contacts

Kontakty z profesjonalnymi organizacjami lokalnymi

Grupa Ochrony Dziecka Okręgu Policyjnego Avon i Somerset- Lockleaze (Obszar Greater Bristol)

Tel: 0117 945 43 20

Grupa Bezpieczne Dziecko Okręgu Policyjnego Avon i Somerset- Główna Komenda Policji

Tel: 01275 816131

Dział Usług Socjalnych- Grupa Dyżurna Oceny i Opieki nad Dzieckiem

Centrum Tel: 0117 903 6500

Północ Tel: 0117 903768

Południe 0117353 2200

Wschód 0117 9558231

Zespół Dyżurny Wydziału Socjalnego do pomocy w przypadkach nagłych (poza godzinami pracy, weekendy, święta ustawowo wolne od pracy)

Usługi dla Młodych Ludzi w Bristolu

Tel: 0117 353 2277

Linia pomocy w sprawach Dziecka

Tel: 08001111

www.childline.org.uk

Barnardos

Tel: 0117 9415841

www.barnardos.org.uk

www.barnardos.org.uk/resources/resources_links.htm

Kidscape

152 Buckingham Palace Road, London SW1W 9TP

Tel: 020 7730 3300

www.kidscape.org.uk

Page 8 (Fax page No. 9)

Organizacja charytatywna na rzecz dzieci NCH- Tel: 0117 935 4440

www.nch.org.uk

NSPCC (Krajowe Towarzystwo Zapobiegania znęcaniu się nad dziećmi)

Numer samopomocowy: 0808 800 500 (całą dobę)

Email: help@nspcc.org.uk

www.nspcc.org.uk

Zarząd Zapobiegania ds. Nadużyć Wobec Dzieci

www.everychildsmatters.gov.uk

Linia Samopomocowa dla Osób pochodzenia Azjatyckiego (1.00 rano do 7.00 po południu)

Tel: 0800 096 7719

Linia Pomocy dla Osób słabo słyszających

Tel:0800 400 222

Poniedziałek-Piątek 9.30 rano- 9.30 wieczorem

Sobota i niedziela 9:30 rano do – 8 wieczorem.

Skontaktuj się z tymi organizacjami i osobami zawsze w przypadku, jeżeli wymagacie Państwo pomocy lub chcecie uzyskać porady. Zatrzymaj ich numery kontaktowe w bezpiecznym miejscu, tak aby można z nich w sposób łatwy skorzystać zawsze w razie potrzeby. Aktualne dane kontaktowe organizacji objętych powyższą listą można sprawdzić pod adresem internetowym www.child-safe.org.uk wybierając stronę z kontaktami w Bristolu.

Dodatkowe informacje na temat usług na szczeblu lokalnym znajdziesz na stronie internetowej Urzędu Miasta Bristol City Council- [www. Bristol-city.gov.uk](http://www.Bristol-city.gov.uk).

Wyrazy podziękowania dla:

Organizacji charytatywnej The Charity Kidscape, która umożliwiła nam na zawarcie w niniejszej broszurze fragmentów opublikowanych przez nich oryginalnych materiałów.

Nadużycia na tle emocjonalnym dzieci osiągających najlepsze wyniki sportowe ze strony ich trenerów 2003 autor: M. GERVIS I N. DUNN

Dochód ze sprzedaży Pakietu Informacyjnego Bezpieczne- Dziecko pomoże zasilić dalsze inicjatywy na rzecz zapobiegania przestępczości.

J. Polski

Możesz poprosić o niniejszą broszurę wydrukowaną w innym formacie, na przykład pismem brajla, dużymi literami, na taśmie audio, na płycie CD, lub w innym języku, kontaktując się z Susan Martelli dzwoniąc pod numer 0117 363 2275/ www.child-safe.org.uk/guidetranslation

Child- Safe International Ltd. Avon and Somerset Constabulary,

Po Box 37, Valley Road, Portishead, Bristol BS20 8QJ

Tel: 01275 816133/816596

Fax: 01275 81663355

Zarejestrowane towarzystwo charytatywne numer 1105726

www.child-safe.org.uk